

2017-09-21

Samhällsbyggnadsnämnden
2016 SBN0167

Handlingsplan gamla deponier Hylte kommun

Deponering som avfallsmetod

Deponering har under en lång tid varit den huvudsakliga avfallshanteringen i Sverige.

Allt eftersom miljöproblematiken kring nedlagda deponier uppmärksammas har behovet av riskbedömning med avseende på människors hälsa och miljön ökat.

Deponier som har avvecklats innan 2001 omfattas inte av deponeringsförordningen (2001:512) och samma krav finns därför inte på sluttäckning och efterbehandling som vid dagens deponier.

Krav på redovisning och planerade åtgärder

Enligt Naturvårdsverkets författningssamling från 2006 (NFS 2006:6) har kommunerna, som tillsynsmyndighet över nedlagda deponier, en skyldighet att i avfallsplanen redovisa vilka nedlagda deponier som finns inom kommunen samt vilket avfall som har tillförts deponin.

I 6 § NFS 2006:6 framgår att ”Planen skall innehålla uppgifter om deponier som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål”.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrift om avfallsplan har även kommunerna ett ansvar att riskklassificera de nedlagda deponierna enligt MIFO-metoden och för de deponier där kommunen själv varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

Samverkansprojekt kring gamla deponier

Länsstyrelsen och Hylte kommun arbetade under 2015 med ett projekt där Länsstyrelsen på uppdrag inventerade kommunens gamla deponier. Inventeringen omfattade dels en riskbedömning av deponierna och en prioriteringsgrund för eventuella åtgärdsbehov. Inventeringen gjordes med den så kallade MIFO-metodiken.

Resultat och riskklassificering

Totalt finns uppgifter om att det ska ha funnits 20 deponier i Hylte kommun. Av dessa har 14 deponier inventerats.

Gammelsbo deponi utanför Torup tilldelades riskklass 1. Nio deponier tilldelades riskklass 2 och fyra deponier riskklass 3.

Tabell 1. Sammanfattning av riskklassfördelningen av de inventerade deponierna.

Deponi	Riskklass
Gammalsbo AFA	1 – Mycket stor risk
Ummaryds AFA (B)	2 – Stor risk
Torups AFA	2 – Stor risk
Drängsereds AFA	2 – Stor risk
Rydöbruks AFA	2 – Stor risk
Rydöbruks industrideponi (1)	2 – Stor risk
Rydöbruks industrideponi (2)	2 – Stor risk
Landeryds deponi (A)	2 – Stor risk (svag)
Landeryds deponi (B)	2 – Stor risk (svag)
Landeryds deponi (C)	2 – Stor risk (svag)
Nyarps deponi (A)	3 – Måttlig risk
Nyarps deponi (B)	3 – Måttlig risk
Jälluntoftas AFA	3 – Måttlig risk
Ummaryds AFA (A)	3 – Måttlig risk

Att gräva bort en hel deponi, sanera föroreningsinnehållet och därefter återdeponera massorna anses inte vara något realistiskt åtgärdsalternativ. Istället kan olägenheter förhindras genom att **minska spridningen av lakvatten**. Detta kan ske med t.ex. mer **effektiv täckning av deponin och i vissa fall lokal lakvattenhantering**.

Handlingsplan

Nästa steg i arbetet blir att upprätta en handlingsplan för antagande i syfte att fastställa vilken ordning samhällsbyggnadskontoret ska börja arbeta med de gamla deponierna, med utgångspunkt i den inventering och riskklassificering av gamla deponier som genomförts 2015.

Enligt det nationella miljökvalitetsmålet gällande giftfri miljö ska förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Som en del i att nå detta mål har Naturvårdsverket skickat in ett förslag till regeringen angående tre etappmål gällande förorenade område, vilka ska bidra till att öka takten för efterbehandling av förorenade områden. Etappmålen innebär att:

1. Minst 25 procent av områdena med mycket stor risk för människors hälsa eller miljön ska vara åtgärdade år 2025.
2. Minst 15 procent av områdena med stor risk för människors hälsa eller miljön ska vara åtgärdade år 2025.
3. Användningen av annan teknik än schaktning följt av deponering, utan föregående behandling av massorna, ska ha ökat år 2020.

De föreslår även ett övergripande mål som säger att år 2050 ska alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön vara åtgärdade.

Handlingsplan

Upphandlat miljökonsultföretag kommer att kontaktas för att lämna kostnadsförslag på utredningen av gamla deponier, riskklass 1. Förenklat så kan man säga att en första översiktlig markundersökning genomförs med viss provtagning och ska resultera i ett nytt ställningstagande hur man ska gå vidare med deponin.

Utredningen av den gamla deponin skall utmynna i en bedömning med förslag på eventuellt nödvändiga åtgärder kring deponin för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljö.

Gamla deponier – riskklass 1

Planen är att under 2017 inleda arbetet med den gamla deponin Gammelsbo AFA, som klassats med riskklass 1. För Gamelsbo AFA bedöms den stora risken vara att deponin påverkar omgivande skyddsvärd natur negativt. Risken att människor påverkas bedöms inte vara lika stor som i Torup i dagsläget.

Torups AFA föreslås flytta till riskklass 1 då man kan läsa i Länsstyrelsens motivering för riskklassningen att den gamla deponin i Torup anses ha stor risk för människors hälsa och miljö. Torups AFA ligger även nära ortens **vattenskyddsområde** och bedöms ha stora spridningsförutsättningar.

Gamla deponier – riskklass 2 och 3

För gamla deponier som riskklassats som 2 och 3 föreslås nedanstående prioritetsordning. Prioritetsordningen kan komma att förändras om det framkommer ytterligare information eller behov av tex markanvändning.

Period	Deponi
2018-2025	Unnaryd AFA (B) Drängsereds AFA
2026 -2035	Rydöbruk AFA Rydöbruk industrideponi (1) Rydöbruk industrideponi (2)
2036 -2045	Landeryd deponi (A) Landeryd deponi (B) Landeryd deponi (C)
2046-2050	Nyarps deponi (A) Nyarps deponi (B) Jälluntofta AFA Unnaryds AFA (A)

